

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA UPRAVA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE**

STANDARDNI OPERATIVNI POSTUPAK

**ZA POSTUPANJE
JEDINSTVENOG OPERATIVNO-KOMUNIKACIJSKOG CENTRA 112
KOD POŽARA NA OTVORENOM PROSTORU**

ZAGREB, svibanj 2011.

Na temelju članka 37. stavka 4. Zakona o zaštiti i spašavanju („Narodne novine“, broj 174/04, 79/07, 38/09 i 127/10), ravnatelj Državne uprave za zaštitu i spašavanje uz suglasnost ministra zdravstva i socijalne skrbi, ministra obrane, ministra unutarnjih poslova i ministra mora, prometa i infrastrukture, donosi

STANDARDNI OPERATIVNI POSTUPAK ZA POSTUPANJE JEDINSTVENOG OPERATIVNO - KOMUNIKACIJSKOG CENTRA 112 KOD POŽARA NA OTVORENOM PROSTORU

1. UVOD

Ovim Standardnim operativnim postupkom (u dalnjem tekstu SOP) uređuje se način postupanja operativno-komunikacijskih centara 112 i sudionika zaštite i spašavanja u gašenju požara na otvorenom prostoru.

Sudionici zaštite i spašavanja (u dalnjem tekstu: sudionici ZS) kod požara na otvorenom prostoru su:

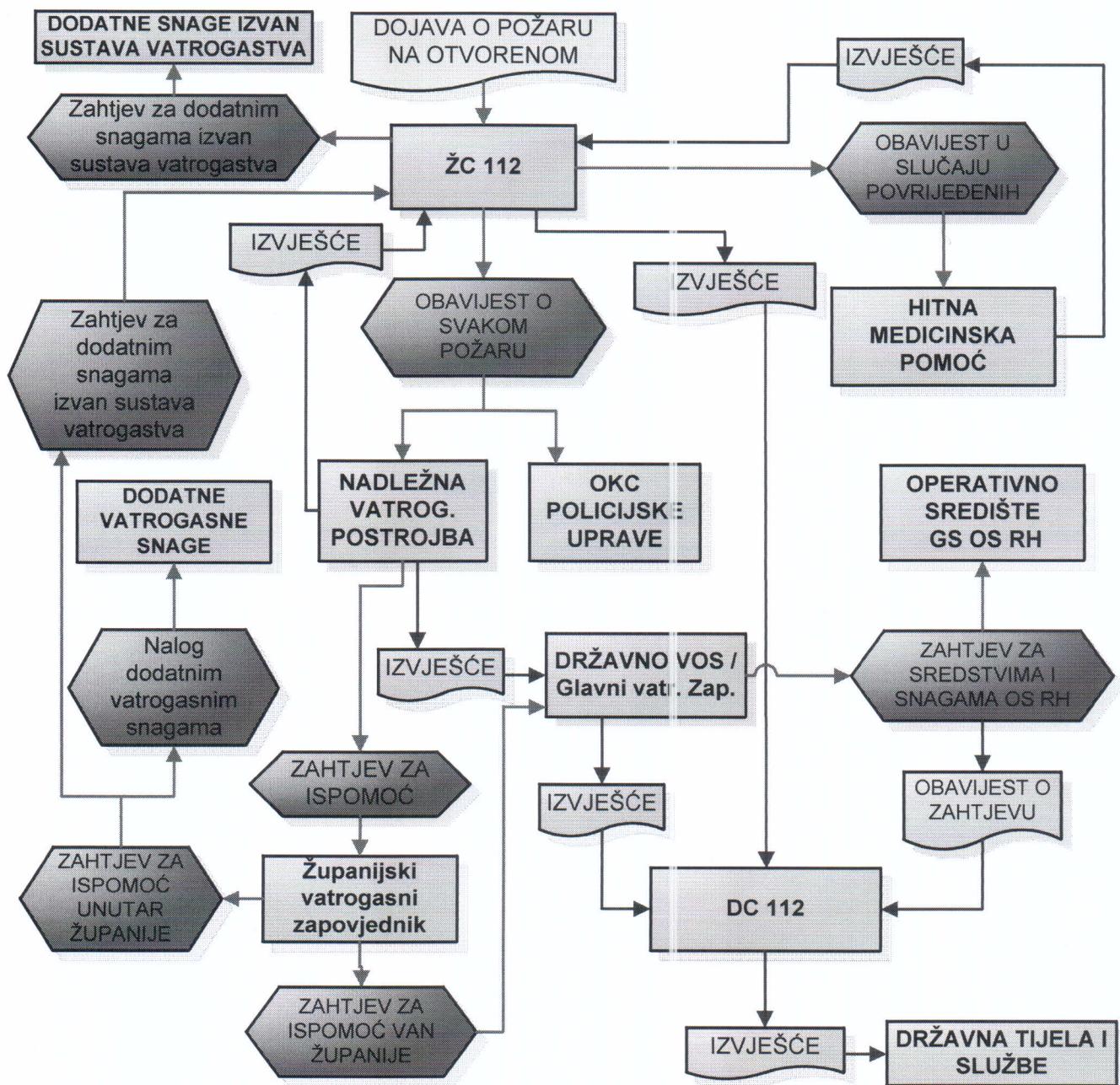
1. Državna uprava za zaštitu i spašavanje
2. Ministarstvo unutarnjih poslova
3. Ministarstvo obrane
4. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi (putem hitne medicinske pomoći)
5. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (putem pravnih osoba nadležnih za upravljanje i održavanje cestovnog i željezničkog prometa)
6. Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva (putem pravnih osoba nadležnih za gospodarenje i upravljanje šumama i šumskim zemljиштima)
7. Ministarstvo kulture (putem javnih ustanova za upravljanje nacionalnim parkovima i parkovima prirode, ostalim zaštićenim područjima i / ili drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima)
8. Vatrogasna zapovjedništva i postrojbe.

Navedeni sudionici ZS postupaju sukladno poslovima iz njihove nadležnosti odnosno važećim pravnim propisima.

Podatke o službama i ovlaštenim osobama zaduženim za operativno postupanje po SOP-u te informacije neophodne za provedbu istoga, sudionici ZS, dostavljaju centrima 112.

2. STANDARDNI OPERATIVNI POSTUPAK

2.1. DIJAGRAM TOKA INFORMACIJA

2.2. UPUTA O POSTUPANJU

1. Županijski centar 112 (u dalnjem tekstu: ŽC 112) prima poziv te od dojavitelja traži osnovne podatke o požaru (pitanja iz točke 3. ovog SOP-a), potom uspostavlja konferencijsku vezu s nadležnom vatrogasnog postrojbom na čijem je području nastao požar kojoj sažeto prenosi dobivene podatke. Operativni djelatnik vatrogasne postrojbe, prema potrebi, može tražiti i dodatne informacije.
2. Ukoliko je dojava o požaru došla direktno u vatrogasnu postrojbu, vatrogasne postrojbe postupaju po svojem usvojenom SOP-u za djelovanje, uz obvezu da o događaju obavijeste Vatrogasno operativno središte (u dalnjem tekstu: VOS) i ŽC 112.
3. Kod zaprimanja dojave iz koje je razvidno da uslijed požara ima ozlijeđenih ŽC 112 poziva hitnu medicinsku pomoć, koja će po završetku intervencije, usmeno izvijestiti ŽC 112 o zbrinjavanju ozlijeđenih / poginulih.
4. ŽC 112 kod zaprimanja dojave za svaki požar obvezno izvještava nadležnu policijsku upravu i koordinatora HCR-a ukoliko je požar na miniranom prostoru.
5. Nadležna vatrogasna postrojba u slučaju kada opožarenim područjem prolazi plinovod, naftovod, elektroenergetski sustav, obavještava ŽC 112, koji na zahtjev nadležnog zapovjednika, nadležnom distributeru upućuje zahtjev o potrebi prekida opskrbe određenim energentom.
6. U vremenu do dolaska vatrogasaca, djelatnici ŽC 112 mogu dojavitelju na njegove upite dati savjete sukladno savjetima iz priloga 1. ovog SOP-a.
7. Nadležna vatrogasna postrojba koja je primila dojavu o požaru na broj 93 kod značajnijih požara na otvorenom prostoru (veća zahvaćena površina, požar u nacionalnom parku ili parku prirode, prostor od posebnog interesa, ugroženost ljudi i imovine, požari koji uvjetuju pozornost medija i drugi požari sukladno procjeni operatera), postupa sukladno već propisanim standardnim operativnim postupcima koji su dio Državnog plana angažiranja vatrogasnih snaga i snaga koje sudjeluju u gašenju požara te o tome odmah izvještava ŽC 112.
8. ŽC 112 o požarima iz točke 7., odmah izvještava Državni centar 112 (u dalnjem tekstu: DC 112) koji o istome izrađuje obavijest o izvanrednom događaju te ga dostavlja nadležnim državnim tijelima i službama.
9. U slučaju kada nadležna vatrogasna postrojba koja gasi požar, nije u stanju svojim snagama i sredstvima ugasiti požar, traži pomoć u dodatnim vatrogasnim snagama od županijskog vatrogasnog zapovjednika.
10. U slučajevima kada se za to ukaže potreba, županijski vatrogasni zapovjednik može uputiti putem ŽC 112 zahtjev za angažiranje dodatnih snaga izvan vatrogastva.
11. U slučaju krizne situacije, ŽC 112 će na zahtjev županijskog vatrogasnog zapovjednika ili vatrogasnog zapovjednika kojeg on ovlasti, a preko sustava za uzbunjivanje, uzbunuti stanovništvo propisanim znakovima za uzbunjivanje („Upozorenje na nadolazeću opasnost“ ili „Neposredna opasnost“). Županijski vatrogasni zapovjednik ili vatrogasni zapovjednik kojeg on ovlasti, uz zahtjev za emitiranje znaka za uzbunjivanje, u ŽC 112 obavezno dostavlja i sadržaj priopćenja u kojem se obavještava stanovništvo o požaru, opasnostima širenja požara i mjerama koje stanovništvo mora poduzeti vezano za zaštitu i spašavanje (pripreme za evakuaciju ili evakuacija ljudi, stoke i pokretne imovine, mjerama za zaštitu objekata i slično). ŽC 112 priopćenje upućuje građanima preko elektroničkih medija.

12. Ukoliko je potrebno žurno reagiranje u evakuaciji, a obavijest sirenom i elektroničkim putem nije pouzdana, ŽC 112 će u svrhu izvješćivanja građana uključiti pripadnike policije koja će na temelju članka 6. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima („Narodne novine“, broj 76/09), skladno mogućnostima, poduzeti hitne mjere nužne za otklanjanje izravne opasnosti za ljudi i imovinu, ako je očigledno da te mjere ne može pravodobno poduzeti nadležno tijelo, te će provoditi prometno osiguranje, osiguranje putova evakuacije, osiguranje kolone, održavanje javnog reda i mira na ugroženom području i druge poslove iz svoje nadležnosti.
13. Po prestanku opasnosti za stanovništvo, ŽC 112 će dati znak „Prestanak opasnosti“ i to na osnovu zahtjeva županijskog vatrogasnog zapovjednika ili vatrogasnog zapovjednika kojeg on ovlasti.
14. Van požarne sezone, definiranom u „PROGRAMU AKTIVNOSTI U PROVEDBI POSEBNIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA OD INTERESA ZA REPUBLIKU HRVATSKU“, kada VOS procijeni da se u gašenju požara trebaju uključiti sredstva i snage Oružanih snaga Republike Hrvatske, uz suglasnost Glavnog vatrogasnog zapovjednika, upućuje pisani zahtjev u Zapovjedno operativno središte Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske.
15. Nadležna vatrogasna postrojba izvješćuje VOS, a kod većih požara i ŽC 112 o gašenju požara. VOS nakon obrade podataka izvješćuje DC 112. Izvješćivanje se obavlja telefonski tijekom trajanja akcije gašenja požara i to na slijedeći način:
 - a) odmah po spoznaji o nastanku požara i poduzetim mjerama.
 - b) po značajnijim promjenama i eventualnim problemima ili drugim opasnostima tijekom akcije gašenja požara.
 - c) izvješće sadrži slijedeće podatke:
 - vremenu dojave i lokaciju požara;
 - približnoj veličini izgorjele površine;
 - vrsti izgorjelog i ugroženog pokrova;
 - ugroženim ljudima, objektima, kampovima i sl.;
 - angažiranim snagama i tehnicu;
 - vremenu od kada je požar pod nadzorom, odnosno vremenu potpunog gašenja.

3. PRIJAM PODATAKA

U razgovoru sa dojaviteljem požara, operater ŽC 112 prikuplja odgovore na slijedeća pitanja:

1. Što gori (šuma, trava, makija, vinograd i slično)
2. Gdje gori (lokacija, blizina naselja, grada, općine)
3. Ima li povrijeđenih
4. Tko javlja (ime i prezime dojavitelja)
5. Broj telefona/mobitela dojavitelja
6. Što je požarom ugroženo:
 - a) osobe, životinje, imovina ...
 - b) infrastruktura (plinovod, benzinska postaja, ind. postrojenje...)
 - c) parkovi (nacionalni park, park prirode ...).

KLASA: 011-02/10-04/20

URBROJ: 543-01-10-01-11-10

Zagreb, 17. svibnja 2011.

SAVJETI ZA DOJAVITELJA (AKO TRAŽI UPUTE)

- **Djelujte oprezno**, ali bez odgode.
Pokrenite evakuaciju osoba. Spašavanje ima prednost pred gašenjem.
- **Izbjegavajte dim**
izbjegavajte udisati produkte izgaranja.
- Ne približavajte se požaru dok vatrogasni aparat ili neko drugo sredstvo za gašenje ili oprema nisu spremni za gašenje.
Zaštitite otkrivene dijelove tijela odjećom.
- Ograničite širenje požara.
- Gašenje
 - **ne podcjenjujte male požare**
 - gasite požar u sagnutom položaju, ukoliko je jako isijavanje požara nađite zaklon
 - na otvorenom prostoru gasite niz vjetar radi toga počnite gasiti iz udaljenosti od oko 5 metara
 - **gasite samo ako sebe i svoje bližnje ne dovodite u opasnost**
 - Imajte na umu da ćete moći pogasiti samo male požare u početnoj fazi.

Što učiniti ukoliko se zapali odjeća na osobi?

1. Pristupite osobi s leđa i prekrijte joj tijelo prekrivačem. Polegnite osobu kako bi se spriječilo djelovanje plamena na lice i kosu,
2. Ugušite požar počevši od glave na niže, na način da omotate osobu u prekrivač ili kaput. **Oslobodite dišne organe** da osoba može disati.
3. Ukoliko su se odjeća i prekrivač zaliјepili za tijelo osobe, **ne skidajte ništa na silu**. Ukoliko je to moguće skinute nakit prije oticanja opečenih dijelova.
4. Ako je to moguće opečeni dio odmah stavite **pod tekuću hladnu vodu 10 do 15 minuta**. Nakon hlađenja treba prekriti opečeno mjesto **sterilnom gazom ili zavojem za opekline** (srebrna strana ide na opeklinu). Nikad ne nanosite bilo kakve masti i ne stavljajte led na opečeno mjesto.
5. Unesrećenom s većim opeklinama treba dati piti vode.
6. Ako vaša vlastita odjeća počne gorjeti, stanite, legnite na pod i pokušajte zaustaviti gorenje odjeće na način da se kotrljate po podu. Zaštitite lice.

Požari raslinja

Ako dođe do požara raslinja u Vašoj blizini, **postupite na sljedeći način:**

- Ako ste u zoni utjecaja požara koji je u početnoj fazi, aktivno se uključite u njegovo gašenje priručnim sredstvima, za što može poslužiti zemlja, pjesak, prekrivač (vuneni ili pamučni), lopata, mokra metla i grana sa zelenim lišćem. Pritom uvijek vodite pozornost o vlastitoj sigurnosti i mogućem odstupanju od požara.
- Početni požari manjeg intenziteta u kojem gori raslinje (trava, makija i sl.) možete pogasiti udarcima po vatri, pokrivačem (po mogućnosti mokrim), granjem, lopatom ili slično.
- U slučaju ozbiljne ugroženosti evakuirajte djecu, starije osobe i osobe koje je uhvatila panika.
- Ako se u zoni požara nalazi kuća koja je sigurna od požara i ne postoji mogućnost paljenja krovišta ostanite u objektu. Na taj način ste zaštićeni od zračenja topline i produkata izgaranja. Zatvorite prozore kako dim ne bi ušao u unutrašnjost objekta. Vodom navlažite objekt i okućnicu. **Uklonite gorivi materijal oko kuće** (granje, korov, raslinje).
- Obratite pozornost na krovište i tavanske prostore, budući je na tim mjestima najveća mogućnost zapaljenja gorive tvari.
- Ukoliko posiječete raslinje oko kuće, uklonite ga što dalje.
- Zatvorite dotok plina. Napunite što više posuda s vodom i stavite ih na dohvatzajuće ruke.
- Ukoliko ipak trebate proći kroz zadimljenu zonu gdje postoji i utjecaj topline, dobro **procijenite da li će te moći doći do sigurnog mesta**. Obucite vunenu ili pamučnu odjeću natopljenu vodom koja maksimalno pokriva sve dijelove tijela i visoku obuću. Time umanjujete mogućnost opeklina i povreda. Pokrijte glavu, oči zaštitite, a mokrom tkaninom ili ručnikom pokrijte lice, nos i usta.
- Neposredno nakon požara ne otvarajte prozore, jer još mogu doletjeti komadići žara i napraviti štetu. Od objekta se ne udaljavajte još nekoliko sati. Zaostala žarišta požara (tinjajuće panjeve, naslage treseta) nemojte ostaviti bez nadzora.

Prilog 2.**PODATCI O SUDIONICIMA**

Red. broj	SLUŽBA	RADNO VRIJEME	KONTAKT OSOBA (dužnost)	TELEFON	MOBITEL	FAX	e-adresa
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							